

JAARVERSLAGEN 2022

van de werkgroepen van IVN afdeling
Hellendoorn - Nijverdal

Foto: Clemens Vloedgraven

INHOUDSOPGAVE JAARVERSLAGEN 2022	Pag
Jaarverslag Spinsels	3
Jaarverslag website	4
Jaarverslag Roofvogelonderzoek	5
Jaarverslag Steenuilen	6/9
Jaarverslag Torenvalken	10/12
Jaarverslag werkgroep reptielen en amfibieën	13
Jaarverslag Gierzwaluwen	14/15
Jaarveerslag bosuilen	16/17
Jaarverslag Fotowerkgroep	18/19
Jaarverslag Plantenwerkgroep	20/24
Jaarverslag Geologie	25
Jaarverslag Paddenstoelenwerkgroep	26/29
Jaarverslag Kerkuilen	30/34
Overzicht werkgroepen	35

www.ivn.nl/afdeling_hellendoorn-nijverdal.nl

Bestuur **IVN Hellendoorn—Nijverdal in 2022:**

Voorzitter: vacant

Secretaris: vacant

Wvd: Laurens Oude Voshaar,

Sesastraat 101, 7607 MC Almelo

email: l.oude.voshaar@ziggo.nl

tel. 06 -36295251

Penningmeester: Wim Feddes,

Noetselerbergweg 29, 7441 BJ Nijverdal,

email: w.feddes@home.nl tel. 0548-620019

Leden:

Herman Kraaij

email: hjkraaij@kpnmail.nl

tel 654908735

Jos Wennemers,

P.C. Hooftstraat 19, 7442 XA Nijverdal

email: j.wennemers@home.nl

mob: 06-39888343

JAARVERSLAG 2022 SPINSELS

Spinsels verscheen in 2022 viermaal; aan het begin van de maanden maart, juni, september en december.

Deze vier Spinsels waren ook in 2022 goed gevuld. Verschillende leden leverden mooie artikelen aan. De fotowerkgroep bezorgde ons ook dit jaar weer veel verrassende foto's, waar we dankbaar gebruik van konden maken. Ook verschillende schrijvers leverden bij hun teksten mooie foto's. Daarmee konden we steeds een gevarieerd en kleurig magazine samenstellen.

Meerdere fijne en positieve reacties kwamen hierover bij de redactie binnen. Maar het maken van de Spinsels is echt alleen mogelijk dankzij de inzet van alle schrijvende en fotograferende IVN leden.

De bezorgersgroep onder aanvoering van Eric van Leeuwen zorgde er voor dat de Spinsels bij de leden in de bus kwamen.

Naar een aantal leden werden de Spinsels digitaal verzonden.

Dini en Willem Zuethoff

JAARVERSLAG WEBSITE

Nieuwe website

Onze website is veranderd. Als je 'm bezoekt, zul je waarschijnlijk zeggen: "Huh, veranderd, alles is hetzelfde." Gelukkig klopt dat voor een deel. Zoveel als mogelijk heb ik alles dat goed is kunnen behouden. Het beeld is iets groter, het groene blok links is weg en de website is nu volledig geschikt voor mobiele telefoons en tablets. De aansturing achter de website is dus echt volledig anders.

Even terug in de tijd.

Op 19 maart 2004 opende onze afdeling haar eerste website. Die website werd destijds, met input van mijn kant, door mijn zoon Emiel gebouwd. In het jaarverslag van 2004 lees ik: "Even wat technische informatie, waar we bij het 50-jarig jubileum zeker hartelijk om zullen lachen! De site is opgebouwd uit frames in html. Voor de database van o.a. Natuursprokkels is gebruik gemaakt van de techniek van php, wat uitstekende zoekmogelijkheden oplevert".

We liepen daarmee als vereniging echt vooruit, temeer omdat vanaf het begin de Natuursprokkels incl. zoekmachine onderdeel van de site uitmaakten. Dat leverde een fraaie vermelding in Mens en Natuur op!

Rond 2010 wilden wij als vereniging graag een vernieuwing van de website. Tijdgebrek en kennis en kunde hielden dat tegen. In 2011 verraste het landelijk IVN ons met de aankondiging van een landelijke webomgeving voor afdelingen in het moderne CMS-systeem. Vanaf eind 2013 draaide ook onze website daar op.

Na nog een aanpassing in 2015, kondigde 'het landelijk' vorig jaar opnieuw een flinke wijziging aan. Het CMS draaide onder Drupal en gaat nu over naar Wordpress. En alle afdelingen moeten weer mee.

Dat betekent dat ik flink wat tijd kwijt ben om me hierin te verdiepen. Ook op het landelijk bureau worden flink wat peentjes gezweet. De livegang van alle websites van de afdelingen is al meerdere malen uitgesteld!

Toch lijkt ons pakkie-an redelijk te lukken. Als je dit leest, kun je als het goed is, een volledig vernieuwde website zien op www.ivn.nl/hellendoorn-nijverdal. Mocht je toch onvolledigheden, niet werkende links of wat dan ook tegen komen, dan graag een berichtje naar tonkappert52@gmail.com

In 2024 bestaat onze afdeling 50 jaar. We lachen inderdaad om die frames in html. Maar voor alle Natuursprokkels, inclusief database en zoekmachine, wordt u nog altijd doorgelinkt naar de 'oude site' onder php!

Webmaster Ton Kappert

VERSLAG ROOFVOGELONDERZOEK 2022

Ook dit jaar hebben we weer roofvogelinventarisaties verricht in de gebieden van Staatsbosbeheer, gelegen ten noorden van de N35 rijksweg Almelo/Zwolle. Voor Landschap Overijssel hebben we het Wierdense Veld met het gebied bij de Bruine Hoopsweg geïnventariseerd.

We hebben dit jaar weinig last gehad van coronamaatregelen. Op 17 maart hebben we het ravenhorst met camera bekeken. Het nest was leeg op wat dons na. Het lijkt erop dat het horst is leeggeroofd.

Vanaf 28 april hebben we met de camera op telescoopstok de horsten bekeken. De broedresultaten van de roofvogels zijn in 2022 voor de buizerd veel minder goed dan vorig jaar. Met de havik gaat het beter we hebben weer twee broedgevallen. Van de sperwer hebben we geen succesvol broedgeval kunnen ontdekken.

In de gebieden van Landschap Overijssel hebben we dit jaar geen succesvolle broedgevallen.

Havik: We hebben twee bezette havikshorsten ontdekt. Er zijn zeven jongen uitgevlogen. Vorig jaar was éénhavikshorst bezet.

Buizerd: Vijf buizerdhorsten waren bezet en drie succesvol. Er zijn vier jongen uitgevlogen. Vorig jaar waren acht buizerdhorsten bezet en zeven succesvol. Er zijn 15 jongen uitgevlogen.

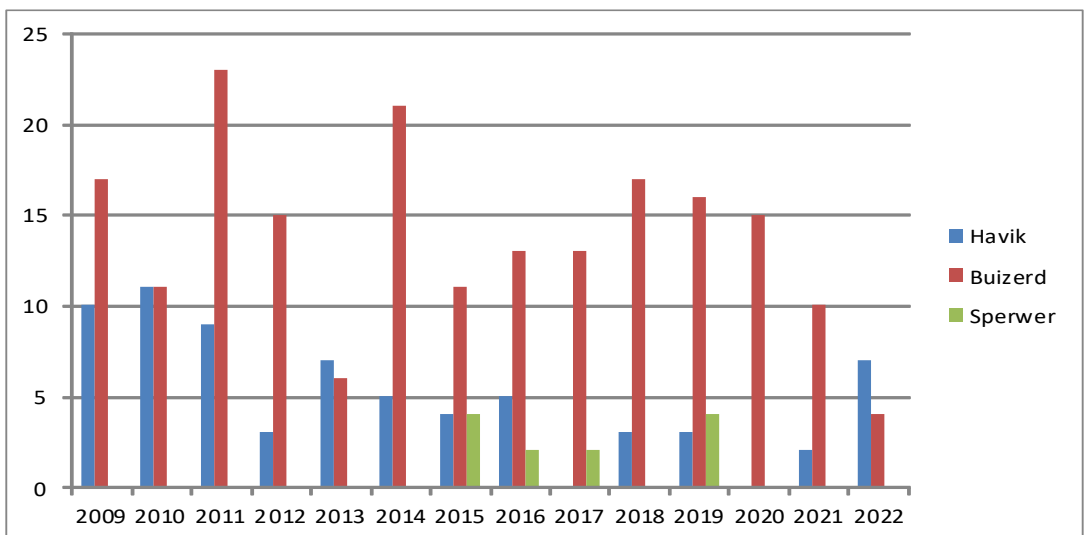
Sperwer: We hebben even als vorig jaar geen bezet sperwerhorst ontdekt.

Namens de werkgroep roofvogels
Frits Teunissen

Jonge havik.

Tabel 1 Aantal uitgevlogen jongen

JAARVERSLAG STEENUILEN IN DE GEMEENTE HELLENDOORN 2022

Het seizoen 2022 zit er voor ons als steenuil liefhebbers nagenoeg weer op. Alle kasten zijn gecontroleerd, vele zelfs meerdere keren en wat ik persoonlijk heel plezierig vind is dat nu (eind juli) inmiddels al 90% van de kasten schoon en dus winter klaar zijn. Daar hoeven wij ons nu geen zorgen meer om te maken. Wel kan er door de erfbewoners in de winterperiode geconstateerd worden dat een kast uit een boom is gewaaid of nog erger, de boom omgewaaid. Na zo'n bericht gaan wij dat spoedig oplossen, maar wat te doen als de boom tien dagen later nog in het water staat. Ook dat overkwam ons.

Dan onze belevingen: maart was zonnig en met een redelijke temperatuur goed als voorjaar. Een prima aanloop naar het broedseizoen. Dan komt april en begint onmiddellijk met wat sneeuw. Wat volgde tot half april was kou, beslist geen temperaturen om met nestbouw en ei leg te beginnen. Maar als je alle voorbereidingen getroffen hebt dan moet je ook als steenuil door met de huishouding. Dit was waarschijnlijk de reden dat wij begin mei in meerdere kasten enkele koude eieren aantreffen die ook verder niet meer zijn uitgebroed.

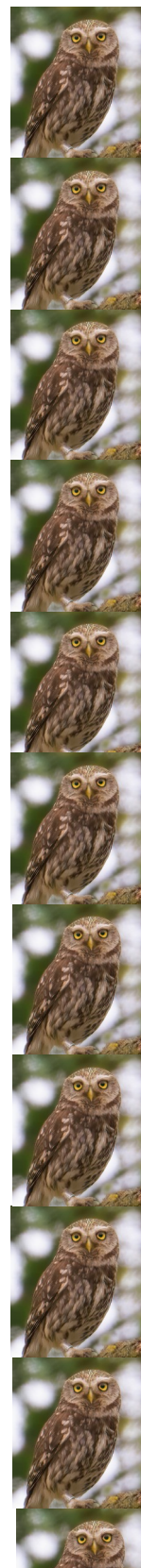
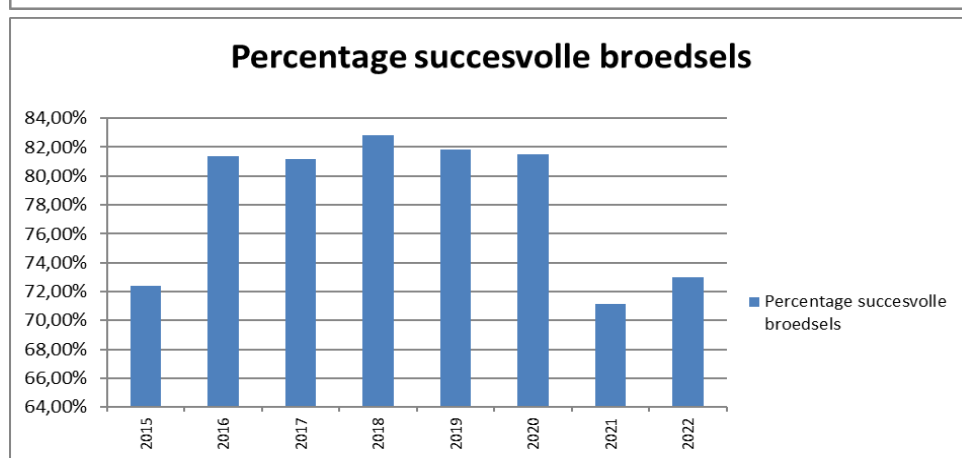
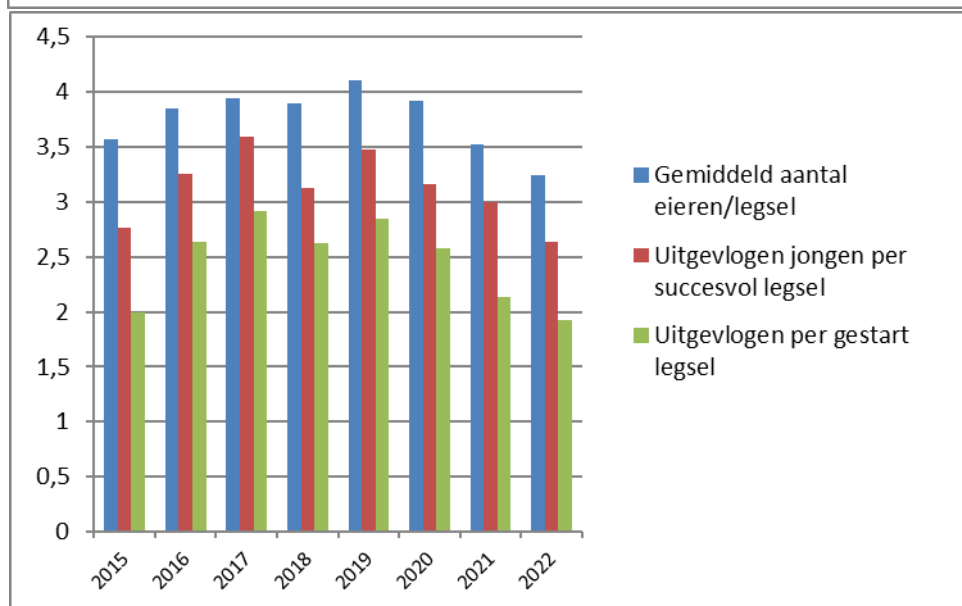
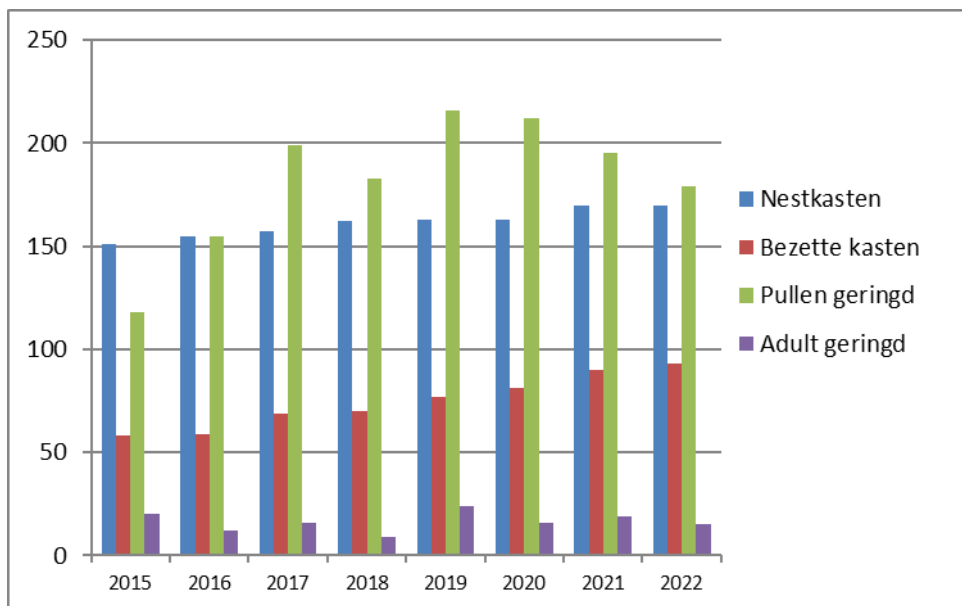
Ook het aantal eieren per kast viel tegen, enkelen haalden vijf eieren, sommige vier maar de meesten hadden er met drie al schoon genoeg van. Ook twee eieren per kast was geen uitzondering.

Bij de broedparen die gingen broeden was begin mei al goed te merken dat er niet veel voedsel was. Bij het uitkomen van de eieren is het gebruikelijk dat het mannetje al veel muizen heeft aangesleept zodat het vrouwtje daar de jongen mee kan voeden. Dit seizoen slechts in één kast een voorraad en in veel kasten niets. Een slecht voorteken. Veel eieren zijn niet uitgekomen met als voorbeeld een kast waar de steenuilen begonnen met vier eieren, daar kwamen er twee van uit. Van de twee jongen is er zelfs maar één uitgevlogen. Nog een minpunt: ze zat lang niet op het gewicht van wat voor haar normaal moet zijn.

Bijzonderheden.

In onze kasten werden, in plaats van steenuilen, ook 25 nesten van spreeuwen, twee van koolmezen en twee eekhoorn gezinnen aangetroffen. Ook lag er één merelnest in het voorportaal. Dat is niet onze bedoeling, maar ja, de natuur regelt zich zelf.

De eekhoorn heeft niets te vrezen maar de andere soorten staan op de voedsellijst van de steenuil. Dat dit in dit seizoen regelmatig gebeurde was te zien tijdens de controle rondes. Van velen vond je nog vleugel resten en ook de poten waren niet zo gewild om te verorberen. Om de resten alsnog op naam proberen te brengen is soms een hele kunst. Dit geldt overigens ook voor de enkele muis die wij nog aantreffen. Je zou er op af kunnen studeren maar dat is aan ons niet besteed.

Wat we wel doen, is bij het invullen van de nestkaarten voor broedbiologisch onderzoek de aantallen gevonden prooires-ten vermelden en ook de soort. (muis is muis, maar vogel zal bij ons koolmees of een andere soort heten.

Vorig jaar melden wij broedlocaties waar al jaren achtereen gebroed werd door het zelfde vrouwtje en in één geval ook het zelfde mannetje. Alleen in Marle is de uil nog goed bezig, in de andere kasten zaten nieuwe bewoners. (meer dan welkom) Wij hebben nu nog twee steenuilen van 10 jaar in ons bestand zitten die ook nog een legsel met succes hebben groot gebracht. Van de jongen van 2020 is er één uitgevlogen naar Veeningen, 30 km noordelijker. Ik had daar nog nooit van gehoord, het ligt ten westen van Zuidwolde en zij heeft meegedaan aan het broedseizoen 2022.

Educatie schoolklassen, het kon weer

Door corona mochten wij enkele jaren geen scholen bezoeken en ook de voor kin-

deren het meest indrukmakend gedeelte tijdens het ringen in het veld moest daarvoor helaas afgeblazen worden.

Hoe anders was het seizoen 2022. Extra tijd werd er nu ingestoken om ook de groepen die het in 2021 hebben gemist alsnog er bij te betrekken en dat is bij navraag op de scholen ook goed gelukt.

In Hellendoorn deed De Es “ en in Elen en Rhaan de Jan Barbier mee. Per klas werden twee locaties bezocht en konden de kinderen meekijken en een enkeling kon zelfs meedoen. Jong geleerd is oud gedaan is zo’n gezegde wat ook hier zeker opgaat.

Junior Rangers van het Nationaal park Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal.

Deze groep (met ouders) werd door ons meegenomen naar een locatie in het buitengebied waar ze werden verrast door dat op dat erf steenuilen en torenvalken broeden. En dan ook nog gelijktijdig de jongen kunnen ringen en bezichtigen overkomt je niet zo vaak. Heel mooi was het verschil in het soort jongen te zien. Vooral het gedrag dat de jonge torenvalken vertoonden maakte diepe indruk en vergeten ze nooit meer.

Dit seizoen werd ik bijgestaan door Gerhard Bolink, Johan Boode, Henk de Bree, Geerhard Kleinjan, Johnny Kruse en Raymond Wiegink. Vanaf 2 mei was het voor ons echt aanpakken, ‘s morgens, ‘s middags en ‘s avonds in verschillende samenstellingen in de auto er op uit om vooral de eerste ronde in een zo’n kort mogelijk tijdbestek te kunnen afronden.

De auto was in gericht als kantoor waarin wij telkens met twee personen tegelijk prima konden werken en waar ook gelijktijdig de nodige informatie en waarnemingen werden vastgelegd.

Graag wil ik de percee-eigenaren, welke een nestkast op hun terrein hebben hangen, bedanken voor hun gastvrije ontvangst en enthousiasme. Alleen samen kunnen we er voor zorgen dat steenuilen in onze gemeente blijven en de populatie in stand blijft.

Namens de werkgroep, Albert Stevens

JAARVERSLAG TORENVALKEN IN DE GEMEENTE HELLENDOORN 2022

Controles en waarnemingen

In de eerste week van mei zijn we dit broedseizoen voor de eerste keer het veld in geweest om nestkasten te controleren. Gebruikelijk is om wat vroeger in de lente te beginnen maar de maand april was dit jaar wel zeer zonnig maar te nat en te koud terwijl de maand maart de droogste was ooit met een nieuw zonrecord. In mei hebben we alle 42 kasten in de gemeente Hellendoorn gecontroleerd. Het weer was deze maand warm, zonnig en redelijk droog. Bij de eerste controleronde was het opvallend dat de meeste kasten nog niet bezet waren.

De weersomstandigheden van maart, april en begin mei kunnen hiervoor een verklaring zijn dat het broedseizoen wat later op gang kwam. Maar er was één uitzondering want op 21 mei zijn er van een nestkast vier jonge torenvalken geringd. Gelukkig waren er bij de tweede controle-ronde in meerdere kasten wel eieren gelegd.

Later dan gemiddeld zijn op 7 juli de laatste jongen geringd. Van deze twee resterende nestkasten zijn er toen negen vogels geringd.

De conditie van de meeste geringde jongen was goed tot uitstekend. Bij het wegen van de jongen blijkt dat er bij de grotere broedsels van vijf of zes jongen er bijna altijd wel één jong is die in gewicht achter blijft t.o.v. de rest van het nest.

De indruk dit broedseizoen was dat er in het algemeen wat minder voedselaanbod was van muizen, kevers en larven. Een

oorzaak van minder muizen kan zijn droogte en een slecht mastjaar (minder eikels en beukennoten in de herfst) door nachtvorsten in het voorjaar tijdens de bloeifase van deze bomen. Bij de resultaten is dit ook terug te vinden in het aantal bezette nestkasten.

In een levend boerenland met weidegang en weinig of geen afwatering is er meer kans op voldoende voedsel. Een broed-

sel van vijf of zes eieren betekent dat er genoeg voedsel is in de omgeving van het nest.

Op zaterdagmorgen 4 juni zijn er vijf torenvalken geringd waarbij de junior rangers van NP Sallandse Heuvelrug-Twents Reggedal met hun twee begeleiders en een aantal belangstellende ouders aanwezig waren. Albert Stevens heeft uitleg gegeven en meerdere vragen beantwoord omtrent het waarom de vleugels van de jonge vogels worden opgemeten en waarom ze geringd en gewogen worden, welk voedsel ze eten en waarom nestkasten geplaatst worden. Tijdens het ringen kreeg iedere ranger de unieke gelegenheid om even een jonge torenvalk in de handen vast te houden. Wat ze natuurlijk een super ervaring vonden.

Resultaten

In totaal zijn er dit jaar van de 42 nestkasten 22 niet bezet, één kast was bezet door kauwen en één kast was niet controleerbaar. Ook broedde er een torenvalk in een kerkuilenkast. Deze had vijf eieren maar bij een tweede controle was de kast leeg.

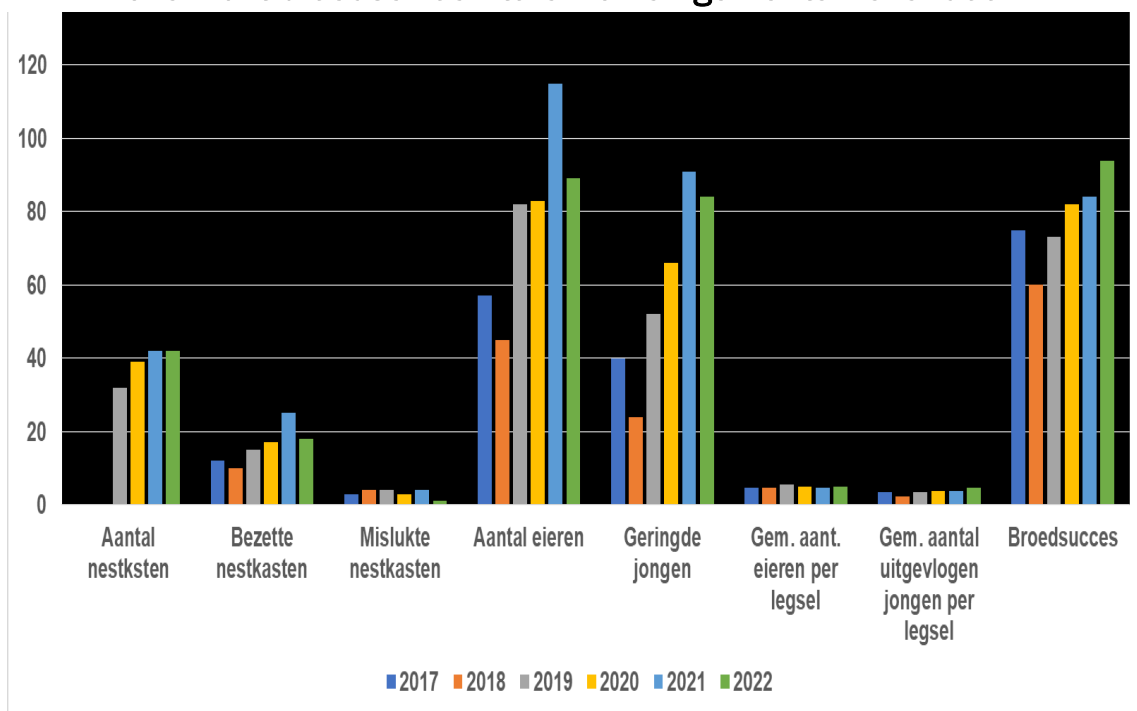
Van vier kasten weten we de oorzaak waarom deze niet bezet waren. Bij één van de nestkasten zijn de torenvalken meerdere keren verjaagd door een groep roeken. Later bleek dat de valken in een nabijgelegen hoge conifeer, tussen twee woningen, in een oud eksternest hebben gebroed en waar ook de jongen zijn uitgevlogen. Op een andere locatie zijn de torenvalken verdreven door zwarte kraaien en zijn ze in die buurt niet weer gezien. Dan is er een nestkast leeg gebleven omdat de valken zijn verdreven door een buizerd echtpaar.

En tot slot waren er bij een andere nestkast zware gevechten geweest tussen twee mannetjes valken om de gunst van het vrouwtje waardoor deze kast ook onbewoond is gebleven.

In de tabel en de grafiek staat het begrip broedsucces. De methode voor het bepalen van het broedsucces is om het totaal aantal nesten waarvan minimaal één jong is uitgevlogen te delen door het totaal aantal broedsels. Dit getal is een waarde van hoe goed het gaat met de populatie torenvalken in een broedseizoen.

Henk de Bree en Albert Stevens

Overzicht broedseizoen torenvalken gemeente Hellendoorn

JAARVERSLAG WERKGROEP REPTIELEN EN AMFIBIEËN 2022

Paddentrek Ligtenbergerweg thv de Zunase Heide

Van 22 februari t/m 28 maart zijn er op gunstige avonden (temperatuur boven 5 °C) vanaf zonsondergang padden, kikkers en salamanders geraapt op en langs de Ligtenbergerweg vanaf de splitsing met de Lage Esweg tot aan de splitsing met de Schouwenburgerweg. Dit betreft een traject van ca 2 km. De padden zijn overgezet naar de Zunase Heide waar de voortplantingswateren liggen en waar de padden onderweg naar toe waren vanaf de Sallandse Heuvelrug.

In deze periode zijn in totaal 2484 gewone padden, 12 bruine kikkers en 12 kleine watersalamanders overgezet door leden van de werkgroep, aangevuld met een aantal andere IVN-leden.

Realisatie van broeihopen voor de ringslang

Tussen eind maart en eind mei zijn er door leden van de werkgroep een aantal broeihopen voor ringslangen gerealiseerd op diverse plekken.

De Vennekearls, waar ook enkele leden van de werkgroep bij zijn betrokken, hebben eind maart twee broeihopen aangelegd bij het Gagelmansveentje.

Daarnaast zijn de Junior Rangers begeleid bij het maken van één broeihoop in een tuin en twee broeihopen bij een leemkuil. Beide in de omgeving van Schuilenburg. In mei zijn nog enkele broeihopen gerealiseerd op de Eelerberg.

Op al deze locaties is het voorkomen van ringslang bekend.

Excursie

In 2022 zijn er op 28 april een avondexcursie naar het Boetelerveld georganiseerd door de werkgroep in de hoop daar kamsalamanders te zien in het licht van de zaklamp. De avond bleek aan de frisse kant. Waarschijnlijk hierdoor zijn er geen kamsalamanders in of nabij vijf bezochte poelen gezien. Wel zijn er in één poel eitjes van kamsalamander aangetroffen (roomwit van kleur, in tegenstelling tot de bruine eitjes van de kleine watersalamander). De eitjes zaten tussen dubbelgevouwen blaadjes van moeras-vergeet-mij-nietjes onder de waterlijn.

André Marissen

GIERZWALUWEN IN DE GEMEENTE HELLENDOORN 2022

Alweer een Gierzwaluwen seizoen voorbij, wat gaat de tijd snel. Vanaf 1999 houdt een klein groepje vogelliefhebbers bij wat er aan Gierzwaluwen vliegt in alle kernen binnen de gemeente Hellendoorn. Deze telmethode is niet voor 100% betrouwbaar door b.v. weersinvloeden, maar door jaren met dezelfde methode te controleren kunnen er zeker wel conclusies uitgetrokken worden.

De meest in het oog springende constatering is dat er in veel wijken een behoorlijke afname van de Gierzwaluwen populatie is te zien. Daar tegenover staat dat in wijken waar de laatste jaren nestkasten zijn aangebracht meer activiteiten plaats vinden. Opvallend veel vliegbewegingen dit seizoen in de Bilderdijkstraat, waar bij meerdere woningen nestkasten zijn aangebracht. Het inventariseren of de kasten ook daadwerkelijk zijn bezet is een tijdrovende klus. Per gevel kan het wel een halfuur duren voordat je de Gierzwaluwen ook in de kasten ziet vliegen en dat met hoge snelheid. Eén keer knipperen met je ogen en je mist er mogelijk al één. Tegen de schemering is het meest geschiktste moment, maar dan kun je maar één gevel per avond afhandelen.

Dit seizoen waren de Gierzwaluwen weer laat, het weer zat hen niet mee. Toch zijn de laatsten uit onze omgeving 27 juli vertrokken en kwam daarmee een einde aan het prachtige schouwspel van rondvliegende groepen die rakelings langs en om de woningen vliegen.

In meerdere wijken in onze gemeente zijn door woningstichting Reggewoon nestgelegenheden aangeboden in de vorm van kasten, zowel in als op de muur. Dit moet uiteindelijk leiden tot meer broedlocatie 's in de wijken.

U als lezer kunt ook aan uw woning meerdere kasten plaatsen om de gierzwaluwen te lokken. Plaats er meerdere bij elkaar en vooral niet op het zuiden en westen gericht. De jongen komen dan in een te warme kast te zitten en kunnen door de hitte overlijden. Een vrije aanvliegroute is wenselijk. Heeft u interesse om ook nestgelegenheid aan te bieden dan kunt u voor de nodige informatie ook bij mij aankloppen. Voorbeeldkasten heb ik thuis liggen, mocht u dat over de streep kunnen trekken, uiteraard alles in het belang van de **"100 dagen vogel"**.

Hieronder de tabel met de aantallen zoals ze (vliegend zijn waargenomen boven onze dorpen.

De tellingen zijn uitgevoerd in de periode van 23 juni tot 29 juni 2022 door: Hennie Bouwhuis, Gerrit Dommerholt, Marijke Hegeman, Johan Kroese en Albert Stevens.

Albert Stevens, augustus 2022

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
N'dal tussen spoorbaan											
Rijssensestr/Smidsstr /berg	20	16	14	22	68	34	42	0	31	14	13
N'dal tussen spoorbaan	215	129	134	164	139	132	141	107	149	31	144
Rijssensestr/Smidsstr en Regge	126	49	115	88	90	89	58	65	39	53	29
N'dal tussen spoorb. en H'doorn	57	18	45	27	34	41	33	25	41	5	35
N'dal wijk Groot Lochter	48	66	24	86	55	69	*	35	53	28	56
N''dal Kruidenwijk en Hulsen	95	52	61	104	120	128	137	101	117	82	147
Hellendoorn	3	0	0	0	4	4	0	0	0	1	0
Daarle	18	22	20	30	25	30	25	30	40	20	8
Haarle	5	4	8	5	18	24	23	0	3	6	6
Totaal	587	356	421	526	553	551	459	363	473	240	438

VERSLAG 2022 VAN DE WERKGROEP BOSUILEN

Veel slechter dan dit jaar is bijna niet mogelijk. Dat kan voor een aantal zaken gelden, maar zeker ook voor de bosuilen. We controleren ongeveer 40 nestkasten in de gemeente Hellendoorn. Uiteraard in de bosgebieden maar ook wel bij particulieren met een grote tuin en de nodige bomen in de buurt.

Bij de eerste ronde in het vroege voorjaar constateerden we in twee kasten zeven eieren (drie plus vier) die warm aan voelden. De afvliegende uil broedde dus. Uit twee andere nestkasten liet ook een bosuil zich zien, waarschijnlijk roesters (dat zijn rustende vogels), want bij een tweede controle was er geen ei of uil te bekenen.

Bij de tweede controle van de twee bewoonde nestkasten zo'n zes weken later, waren er geen jongen. Albert Stevens, de ringer had niets te doen. Eén kast was geheel leeg, in de andere lagen alleen koude eieren. In een nestkast in een tuin in Nijverdal, die we niet controleren, heeft de eigenaar een camera geplaatst. Op de tv in de huiskamer zag hij 4 eieren. Uit deze kast zijn twee jongen uitgevlogen. Anton Verbeek controleert in Holten 13 nestkasten van bosuilen. Als er eieren of jongen zijn zorgt onze werkgroep verder voor deze kasten. Maar helaas, ook in Holten was het slecht gesteld met de bosuilen: Nul eieren.

Tijdens de controle hadden we gezelschap van een gast, Nico Kloek. Hij is een vrijwilliger die verhalen schrijft en foto's maakt van mensen die in de natuur bezig zijn. Zijn schrijfproducten zijn terug te vinden op www.groenbezig.nl/verhalen-uit-het-veld.

Meerdere mensen melden ons ieder jaar dat ze bosuilen horen. In de donkere wintermaanden zoeken de bosuilen een partner. Prachtig om hun baltsroepen te horen in de vooravond in het stille bos. Ze zijn er dus wel, maar ze maken dus weinig gebruik van onze nestkasten. Zouden ze nestelen in holtes in bomen?

De werkgroep die bestaat uit Frits Bosman, Wim Kulsdom, Douwe Slot en Uwe Widow, heeft het seizoen afgesloten met het ophangen van een kast die in de winterperiode van de boom gevallen was.

Tekst: Douwe Slot
Foto's : Willem Kulsdom

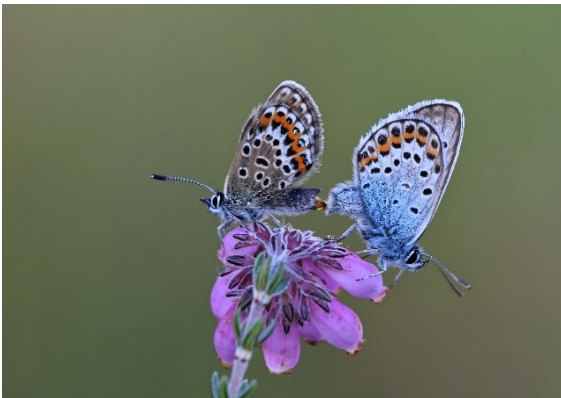
JAARVERSLAG 2022 FOTOWERKGROEP

Algemeen

Het IVN is een educatieve vereniging en de fotowerkgroep is een onderdeel daarvan. Fotografie is één van de mogelijkheden de schoonheid van de natuur onder de aandacht te brengen van een breed publiek. Het inrichten van een foto-expositie is daarvoor een prima middel. De eerste vergadering in januari was nog online, maar gelukkig konden we daarna weer op een normale manier functioneren en elkaar lijfelijk ontmoeten. Door het uitwisselen van kennis op het gebied van techniek en creativiteit brengen wij onze hobby op een hoger peil.

Werkgroep

De fotowerkgroep is één van de vele werkgroepen binnen de plaatselijke afdeling en bestaat inmiddels alweer 12 jaar. Het aantal leden is op dit moment 25, drie meer dan het jaar daarvoor. Voor meer informatie over de werkgroep kunt u contact opnemen met één van de leden, die u kent, of met de secretaris Jaap de Beer, telefoon: 0548-612643 of per e-mail: jenhdebeer@gmail.com.

Weidebeekjuffer

Jan Podt

Blauwtje

Jan Uitzetter

Activiteiten

- We hebben vijf clubavonden gehouden, waarin het punt bespreking van elkaars foto's altijd weer een belangrijk en vooral leerzaam onderdeel is;
- Als groep zijn we meerdere keren het veld in geweest, maar ook individueel werd er druk gefotografeerd en via WhatsApp gedeeld;
- In de hal van het Zorgcentrum Hoog Schuilenburg in Almelo hebben we twee exposities verzorgd, de eerste met als thema "Winter" en aansluitend het thema "Lente";
- In augustus konden we weer in de hal van Huis van Cultuur en Bestuur terecht. De expositie "Beleef de zomer" gaf de hal een fleurige aanblik. Na een maand is, de iets aangepaste expositie, verlengd tot eind september;
- De expositie van diverse kunstuitingen "Eigen Oogst" is in november gehouden in de Smidse. De foto van ons lid Jaap de Beer is in de categorie fotografie door de bezoekers gekozen als "Uitgelicht".

Reeën

Clemens Vloedgraven

Diversen

De webstie van onze vereniging geeft algemene-, maar ook actuele informatie en is zeker de moeite waard om regelmatig te bezoeken. Ton Kappert is onze webmaster; Marijke Hegeman verzorgt de Facebookpagina; Leden van de fotowerkgroep zorgen voor de seizoengebonden foto's van het verenigingsblad Spinsels.

Secretaris fotowerkgroep
Jaap de Beer

IJsvogelpaar

Jolanda van der Straat

JAARVERSLAG PLANTENWERKGROEP 2022

Na bijna twee jaar in een lock down te hebben gezeten konden we als Plantenwerkgroep van het IVN weer een programma voor het nieuwe jaar maken.

Plantenjacht januari 2022

De plantenjacht die altijd tussen Kerst en 3 januari wordt gehouden moesten we nog wel individueel uitvoeren, omdat er toch nog bepaalde coronamaatregelen waren. En laat nu net in deze week veel regen vallen en komt er ook nog een koufrontje langs. Dit had consequenties voor de soortenlijst.

Dit is wat er zoal is waargenomen in januari 2022:

Straatgras - *Poa annua* - Vogelmuur - *Stellaria media* - Kleinkruiskruid - *Seneio vulgaris* - Madeliefje - *Bellis perennis* - Paarsedovenetel - *Lamium purpureum* - Paardenbloem - *Taraxacum officinale*.

Knoppenexcursie maart 2022

De knoppenexcursie bij de Eversberg op 5 maart was en voelde eindelijk weer als het 'oude normaal'. Er was grote belangstelling vanuit de werkgroep en van IVN leden. Het was koud en helder weer. We begonnen met koffie om een beetje warm te worden en kregen van de gidsen uitleg over takken en soorten bomen. Onderweg hebben we met bewondering gekeken naar de bloeiwijze van de taxus. En voor wie nog tijd en zin had zijn we nog door het Pinetum gelopen wat in herstel was.

Bloeiende taxus

Stinzeplanten-excursie april 2022

De stinzeplanten-excursie vond op 9 april 2022 plaats bij Brandlecht- Nordhorn. Deze excursie stond al een poosje op de agenda, omdat we graag dit bijzondere bos langs de Vecht in Brandlecht wilde bezoeken. Het bos was inderdaad bedekt met een zee van bosanemonen alsof er een laagje sneeuw over was gevallen.

Door goed te kijken zagen we steeds meer mooie planten, zoals speenkruid, pinksterbloemen holwortel, muskuskruid, gele anemoon, slanke sleutelbloem, en viooltjes.

Stinzeplanten Brandlecht-Nordhorn

Tuinbezoeken juni 2022

Op 18 juni 2022 waren we in het buurtschap Elshof om daar de tuin 'Ruimzicht' te bezoeken.

Heemtuin 'Het Veermanshof'

ken. Nou deze tuin doet haar naam eer aan. De tuin is ruim 7000 m² groot en een passie van de eigenaresse en haar man. We kregen een warme ontvangst op het terras met zelfgebakken koek en koffie / thee. Met uitzicht op een enorme vijver en met het verhaal over de tuin. We konden bijna niet wachten om de tuin in te gaan. En we kregen dan ook een prachtige rondleiding.

Na dit bezoek, waarvan onze indrukken nog even moesten landen, zijn we doorggegaan naar de Heemtuin in Olst-Wijhe ('Het Veermanshof').

Deze tuin is tot stand gekomen door een ex- schoolmeester en journalist Jan Veerman. Hij wilde met name de flora van de IJsselstreek laten zien en beschermen.

De tuin is ingericht in thematische hoekjes, zoals het roomse hoekje met voorkomende planten als Roomse Kervel, Judaspenning, Monnikskap enz. Sinds 1991 voert IVN-afdeling 'De Grutto Wijhe-Olst' het beheer over de tuin. De planten zijn voorzien van bordjes. Het was die dag snikheet, dus we zijn niet al lang gebleven vanwege de hitte.

Inventariseren juli 2022

Op 9 juli 2022 zijn we wezen inventariseren langs het kanaal Zwolle-Vroomshoop. Na een pittige fietstocht kwamen we op de plaats van bestemming aan, waar we eerst op een bankje ons welverdiende kopje koffie dronken. Vanaf de Dalvoorde Brug hebben we langs een zandpad aan de noordzijde van het kanaal gelopen. Er was vooral veel Riet en Haagwinde. Maar we werden blij verrast door de zang van de Kleine karekiet. Al pratende kom je een heleboel soorten tegen en daar is dan alles bij meegenomen, ook bomen en struiken. Het resultaat was 88 soorten!

Inventariseren langs het kanaal Zwolle-Vroomshoop

Bloemenweide juli 2022

Op 15 juli 2022 waren we in Haarle uitgenodigd bij Tom en Winniefred (IVN'ers) om de ontwikkeling van hun bloemenweide te komen bekijken.

We werden verwelkomd door twee hele enthousiaste mensen op hun erf (lees: droomplek!) met een kop koffie en een heerlijke zelfgemaakte lekkernij. We kregen een uitgebreide uitleg van de gastheer/vrouw over de bloemenweide en vooral over hun 'droomplek' en wat daar allemaal langs komt aan wild. Daar kan je alleen maar van dromen.

Bloemenweide in Haarle

De bloemenweide is een paar jaar geleden ingezaaid met een samengesteld bloemenmengsel van gebiedseigen wilde bloemen en planten. Er is een poel gegraven voor amfibieën en deze heeft al een enorme aantrekkingskracht op vlinders en libellen. De opzet van de tuin is om zoveel mogelijk de natuur z'n eigen gang te laten gaan. En het is mooi om te zien hoe alles zo zijn weg vindt.

Maar door de droogte van de afgelopen zomers moet er wel worden ingegrepen en waar nodig water worden gegeven. Verder is het motto: de sterkste soorten redden het.

Blijde Berm verkiezing juli 2022

Met een klein groepje hebben we op juli 2022 de bermen, die de gemeente had aangegeven voor de nominatie Blijde Berm, aan een inspectie onderworpen.

Een geweldig initiatief om de burgers bewust te maken van het belang en de achtergronden van het maaibeeld. En zo hebben wij diverse omstanders (door wie wij werden aangesproken of we wat zochten) erop gewezen wat het belang ervan is voor de biodiversiteit.

We kregen leuke reacties en ontmoetten ook begrip in de trant van: "nu ga ik heel anders kijken!"

Geannuleerde excursie Boetelerveld augustus 2022

Op 12 augustus 2022 stond een bezoek aan het 'Boetelerveld' (Natura 2000 gebied) op het programma. Deze excursie zou plaatsvinden met een ecooloog van het Landschap Overijssel maar kon vanwege de droogte helaas niet doorgaan. In 2023 staat het opnieuw in ons programma.

Weekend Drenthe september 2022

Ons jaarlijkse weekendje ging naar Bargerveen in Drenthe van 9 t/m 11 september 2022. Op weg naar het hotel in Erica hebben we eerst nog een bezoek gebracht aan de Beeldentuin in Gees. Deze enorme landschapstuin met vijvers en

diverse thema-tuinen bracht ons al helemaal in vakantiesfeer. Het was erg fijn om de kennis over bomen en planten met elkaar uit te wisselen.

Bij het hotel aangekomen waar we heel gastvrij werden ontvangen met een drankje en bitterballen, zat de stemming er al aardig in. De volgende dag stond er de traditionele fietstocht op het programma. Een prachtige en erg afwisselende tocht door de omgeving van Klazinaveen en Weiteveen met onderweg de nodige stops. En niet alleen voor de koffie, maar zeker ook om met onze neus de bermen af te speuren.

Dwars door Bargerveen'

Op zondag hadden we een excursie gepland vanaf het Informatiecentrum aldaar van Staatsbosbeheer. We hadden te maken met een heel bevlogen natuurgids/ecoloog van het gebied. En hij nam ons mee in het niet toegankelijke deel voor bezoekers. Wij hadden de kennis van planten en hij van vogels en zo vulden we elkaar mooi aan en kregen we nog een toegift op de geplande tijd en route.

Na afloop in de theetuin bij de d'Oale Pastorie werd ons weekend afgesloten van 'natuur cultuur en samen zijn' met een kop koffie/ thee met wat lekkers erbij.

Bos van de toekomst november 2022

Op 12 november 2022 hebben we het 'Bos van de toekomst' te Holten bezocht. Het 'Bos van Zichzelf' is een twaalf hectare bos, verdeeld in twee percelen op de Holterberg. Het is een initiatief van twee Holtenaren, te weten Paul Akkerman en Meindert Bonnema. Hier mag de natuur haar eigen gang gaan. Het onderhoud zal beperkt blijven tot het verwijderen van bomen die gevaar vormen voor passanten en dat is aan de buitenkant van het bos waar wandelpaden aan grenzen.

We kregen een mooie rondleiding door een van onze leden die ons erop wees dat de twee brede Douglassparren een toegang tot het bos vormden. We zagen de ontwikkelingen bij de toen omgezaagde bomen, waarvan de dichtgegroeide stobben voorbeelden zijn van de overlevingskracht en groei van de natuur om het leven door te geven. En dat is precies de filosofie die achter dit bos zit. Echt een plek om even helemaal één met de natuur te worden.

Winterwandeling december 2022

Onze winterwandeling vond plaats op 10 december 2022. We hadden de wandeling een week vervroegd en dat kwam qua weer heel goed uit. Het had die nacht gevoren en alles was wit van de rijp, onderweg nog een klein sneeuwuiltje en daarna een prachtige blauwe lucht. We spraken af bij de Oale Stè camping de Noetsele.

Via het Kattenbos ging onze wandeling naar de heide van het Hexel. Onderweg ver-

Winterwandeling Het Hexel

wonderden we ons over de prachtige natuur die zich in een winters sfeer had getooid. De Jeneverbessen waren bijna topzwaar van de bessen. De Hulst had mooie rode bessen en over de heide zagen we nog een stuk of drie reeën op de vlucht voorbij komen. Vanaf het Hexel hadden we een prachtig uitzicht op de Zunase heide.

Het was een zeer geslaagde wandeling met een echt winters karakter. Koud en voldaan en het benoemen dat wij toch wel heel veel geluk hebben met deze mooie natuur in onze achtertuin, gingen we richting warme chocolade en koffie... Maar helaas: we kwamen voor gesloten deuren.

Plantenjacht 2022/2023

Op 28 december besloten we met de plantenjacht het jaar af te sluiten. Het had die dagen ervoor net gevroren en deze ochtend was het ook koud, dus de verwachtingen waren niet hoog. We hebben een stukje langs de F35 gelopen richting de waterzuivering. In eerste instantie zag de berm er kleurrijk uit, maar helaas..... zwerfvuul! Gelukkig hebben toch nog aardig wat soorten kunnen determineren: negen in totaal. Te weten: madeliefje, paarse dovenetel, herderstasje, kleinkruiskruid, vogelmuur, spurrie, straatgras, reigersbek, paardebloem.

Deze gegevens zijn weer doorgegeven aan Floron, die deze gegevens noteert in de zogenaamde verspreidingsatlas. Aan het einde van deze dag sloten we deze keer wel af met een lekker drankje.

Marianne Verhoeven.

JAARVERSLAG 2022 WERKGROEP GEOLOGIE

Het accent van de activiteiten van de werkgroep Geologie is de afgelopen jaren komen te liggen op kennisoverdracht. Over zwerfstenen en fossielen en over het gebied van de Sallandse Heuvelrug en omgeving. Hieronder vallen het op verzoek verzorgen van lezingen over het ontstaan van de Sallandse Heuvelrug, het begeleiden van wandelingen over het geologieleerpad, - de groene wandelroute -, en het onderhoud van de geologietrolley en de geologievitrine in het Buitencentrum. Ook onderhoudt de werkgroep een aantal geologische collecties die aan de werkgroep zijn geschonken of in bruikleen zijn gegeven.

Educatie

Op 8 maart heeft de coördinator een PP-presentatie over het ontstaan en de geomorfologie van de Sallandse Heuvelrug verzorgd in het kader van de cursus Gastheer van het Landschap Nationaal Park. Aansluitend volgde een excursie met deze nieuwe lichte recreatieondernemers, waarbij de groene route van het ijsstijpad werd gevolgd. Op 15 december sprak de coördinator met een vertegenwoordiger van de Historische Kring Hellendoorn – Nijverdal over het plan in hun nieuwe onderkomen een expositie in te richten over de geologie van de heuvelrug.

Digitaal heeft de coördinator informatie over het ijsstijpad en de Sallandse Heuvelrug verstrekt aan enkele belangstellende IVN-ers elders uit het land. Ook is er digitaal contact geweest met medewerkers van IVN Overijssel in Zwolle, die bezig zijn de geologische route om te werken tot een route-app die kan worden gedownload op de telefoon. Langs de route komen paaltjes met QR-codes die toegang geven tot informatie en een scala aan opdrachten. De verwachting is dat deze route-app en bordjes met QR-codes in de loop van 2023 beschikbaar komen.

Einde werkgroep geologie

40 jaar na de oprichtingsvergadering op 24 september 1982 houdt de werkgroep Geologie op te bestaan. Ooit telde de werkgroep bijna 40 volwassenen en jeugdleden. Na het overlijden van Henk de Leeuw (86) en Ruud Paus (66) op respectievelijk 15 juni en 19 oktober jl. ben ik de enige die hiervan als lid is overgebleven. Daarmee is er van een 'groep' geen sprake meer en valt er niets meer te coördineren. Wel zal ik binnen de vereniging voorlopig het aanspreekpunt blijven voor de geologie, en voor aanverwante zaken, zoals geomorfologie en zwerfstenen.

Willem Zuethoff

JAARVERSLAG IVN-PADDENSTOELWERKGROEP 2022

Na twee jaar eindelijk weer een regulier seizoen met onze werkgroep. Er zijn vrij veel diverse activiteiten geweest, maar de voor- en najaar excursies zijn toch het meest populair. Het zijn mooie gelegenheden om als groep (social talk) iets te ondernemen in bos en veld. De meeste wandelingen zijn al uitgebreid beschreven door onze huisschrijver in het kwartaalblad 'Spinsels' en daarom hieronder een beknopte beschrijving van deze activiteiten.

Voorjaar

Er stonden vijf paddenstoelexcursies op de rol maar na een extreme natte februari-maand viel er al een droge periode in zo vroeg in het voorjaar. Reden om de laatste twee wandelingen te laten vervallen. Zo was de eerste bijeenkomst dus heel nat en zompig, maar vonden we bij een oude Regge-arm in onze gemeente toch een tweehonderdtal rode kelkzwammen op essen- en wilgenbomen.

Bovendien ook mooie houtzwammen op es als kogelhoutskoolzwam en de essenschijfzwam, deze laatste is een zwart schijfje van maar een paar millimeter groot, maar wel heel subliem door de loep gezien. Ook een kleine soort als brandnetelvulkaantje hier op de houtige stengel van de eetbare plant. In maart bezochten we Landgoed Dannenkamp bij Hoge Hexel. Onder vrij droge omstandigheden vonden we toch op het kale zand o.a. het blauwgroen trechtertje, een pionier, en de slijmzwam zilveren boomkussen op een berk. Mooie planten als klein hoefblad en vogelpootje stonden al in bloei. Ook de grote bonte specht (met vogelpootjes) scheerde langs ons heen. Nog 16 soorten paddenstoelen gevonden op een hele frisse ochtend daar op het landgoed.

In april werd het Reggeherstelproject "De Velderberg" met een bezoek vereerd. Deze wandeling werd er veel naar de drie F's gekeken. De Flora, Fauna en Fungi waren hier ruim voorhanden, want in het voorjaar kijken we als werkgroep ook naar bijvoorbeeld eenvoudige korstmossen en verschillende gallen zoals hier de aardappelgal op eik. De kleine zwarte en zeldzame varenstreepzwam was hier magnifiek te zien op varen natuurlijk.

Rode kelkzwam

Herfst

Als ZE als paddenstoelen uit de grond schieten komt de zwamliefhebber los (van

de grond).

Na de zomerdroogte begon de werkgroep **half september** aan de eerste excursie van de to-taal zeven paddenstoel wandelingen.

De twaalf deelnemers liepen vanuit Haarle richting Bergbos, een naaldbosgebied binnen landgoed Sprengenberg. Dit fijnsparrenbos is al jaren aangetast door de letterzetter en het leek nu wel op een bomenkerkhof. Wat zo'n klein kevertje allemaal kan aanrichten na een paar droge zomers!! 57 soorten zwammen werden er op naam gebracht, zoals de roodgerande houtzwam en veel verschillende mycena's op het dode naaldentapijt in dit desolate gebied. Twee weken daarna werden er 42 verschillende soorten gevonden op Landgoed Duivecate door de elf aanwezigen. Mooie aardsterren, die zich als een uitslaande bloem kunnen laten zien werden hier gescoord. Ook de franjeporiezwam groeide hier, een zeldzame houtzwam die zich merkwaardig genoeg veel liet zien dit najaar.

In **oktober** werd er een excursie georganiseerd samen met onze zuster IVN-club Deventer. Tien personen van de twee afdelingen vonden op het prachtige landgoed Velhorst bij Lochem mooie zwammen als het moschelpje, dat tussen het mos groeide aan de stam van beuk. Verder eindelijk veel vliegenzwammen en draadknotszwammen op de strooisel laag tussen de bomen. We noteerden

Aardappelgal op eik

Mestinktzwammetjes

Melksteel mycena

maar liefst totaal 112 verschillende paddenstoelen in twee uurtjes. De maand **november** werd een speciale excursie-maand met o.a. wasplaten, een kleurrijk paddenstoeltje die pas laat in het jaar verschijnt. Twee wandelingen op de rol, de eerste ging naar het schrale gebied genaamd Fazantenwei binnen het landgoed Sprengenberg. Van de 78 verschillende zwammen die er gevonden werden met acht deelnemers, waren er vijf die als zeldzaam tot kwetsbaar genoteerd konden worden. Namen zoals oranje mosbekertje, knophaarschelpje (op stengel van brandnetel) en de inktzwam grijs mestdwerkje konden na determinatie

Scharlaken wasplaat

van enkele leden op de lijst. Door de zomerse droogte was het met maar twee gevonden wasplaten wat karig met de wasplaatjes in de kwetsbare biotoop. Midden november toog de werkgroep met leden van zusterclub Deventer naar het gebied “Junnerkoeland” in Arriën bij Ommen. Het was bijna een “dagexcursie” in

dit kwetsbare gebied. Onder ijzige weersomstandigheden vonden we 42 soorten waarvan 9 soorten wasplaten. Een rijke oogst op de schrale weilanden aan de Vecht.

De laatste twee wandelingen in **december** waren weer in onze eigen gemeente. De natuurterreinen Rietslenke (Nijverdal) en Schotjansplas bij Haarle werden geïnventariseerd op voornamelijk hout- en korstzwammen zo laat in het jaar.

Mooie soorten als toltrilzwam en het waterknoopje werden er op zachte houtsoorten als els en wilg gevonden. De afsluitende excursie was een heuse sneeuw wandeling, maar tussen het laagje sneeuw werd er toch de okerkleurige vezeltruffel gevonden. Een goudgele schijntruffel die deels bovengronds groeit en samenleeft met de grove den.

De populaire natuurverschijnselen ijshaar en slijmzwammen die indirect met schimmels te maken hebben werden maar mondjesmaat gespot dit najaar. Met gemiddeld zes deelnemers in het voorjaar en negen mensen in het najaar (programma) was de opkomst goed te noemen dit zwamjaar.

Tijdens de (vele) excursies dit jaar werden er in totaal **567 waarnemingen** van paddenstoelen genoteerd in de kilometerblokken. Daarvan zijn er plm. **255 verschillende soorten** op naam gebracht. Iets minder als vorig jaar.

Het zwammenjaar werd afgesloten met een kleine evaluatie en een vooruitblik met de werkgroep in Haarle bij Hennie en Agnes Bouwhuis.

Buitencentrum en educatie

Ook dit jaar werden er paddenstoel activiteiten ontplooid samen met het Buitencentrum op de "barg". De gebruikelijke exposities en het kabouter/paddenstoel pad werd weer uitgezet in de herfstvakantie. Dit is altijd een succes, met name voor de kinderen natuurlijk.

Nieuw dit jaar was dat we als IVN samen met het Buitencentrum een Vlieg-en zwamdag hebben opgezet in het kader van de landelijke vliegenzwamdag. Deze dag werd op verschillende plaatsen georganiseerd. Veel mensen op de been daar wat altijd leuk is.

Er werden ook voor SBB weer verschillende paddenstoelwandelingen verzorgd bij het BC.

Onze eigen IVN-Paddenstoeldag was dit jaar zeer succesvol. Op de Eelerberg in Hellendoorn werden ongeveer 100 mensen rondgeleid onder ideale omstandigheden (zie Spinsels nr.4).

De samenwerking met IVN Deventer wordt intensiever. Doel is om de kennis onderling uit te wisselen en alles wat groeit en bloeit uit te dragen met elkaar.

Coördinator
Gerard ten Have -

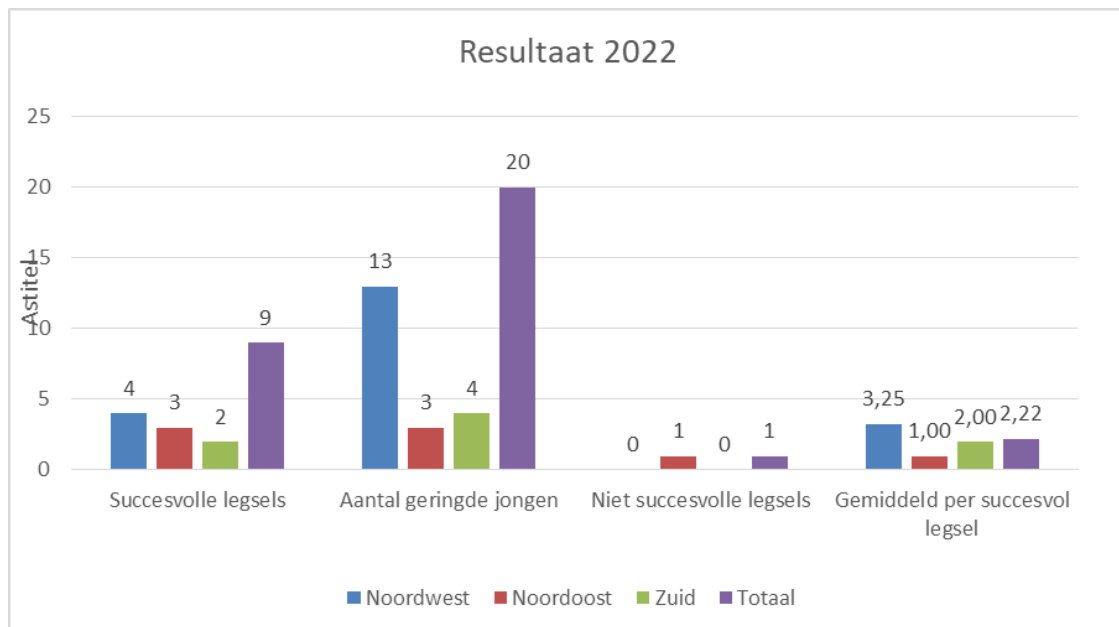
DE KERKUILEN IN DE GEMEENTE HELLENDOORN – 2022

Dankzij de medewerking van de kashouders bij wie we kerkuilenkasten kunnen plaatsen en controleren, waarvoor onze dank, hebben we ook in 2022 weer gewerkt aan de instandhouding van de kerkuil in de gemeente Hellendoorn. Ook de hulp van de vrijwilligers (zie onder aan het verslag) en onze ringer Albert Stevens is daarbij van belang. Deze samenwerking heeft geleid tot onderstaand resultaat.

In 2022 zijn 20 jongen geringd. Dit is nog minder dan de helft van vorig jaar (42). Ook het gemiddelde per succesvol legsel is sterk terug gelopen van 3,23 naar 2,22.

Regio:	Noordwest	Noordoost	Zuid	Totaal
Gecontroleerde kasten	30	11	17	58
Succesvolle legsel	4	3	2	9
Aantal geringde jongen	13	3	4	20
Aantal niet geringde jongen	0	0	0	0
Niet succesvolle legsel	0	1	0	1
Gemiddeld per succesvol legsel	3,25	1,00	2,00	2,22

De verschillen tussen de gebieden blijft opvallend. Er zijn geen tweede legsel waargenomen.

In één kast waar altijd jongen aangetroffen worden, was dit jaar slechts één pul. De pul was moddervet en bij het ringen, meten en wegen bleek het gewicht van 365 gram dusdanig te zijn dat deze niet voor kwam op onze tabelkaart waarop we kunnen aflezen hoe oud een pul is aan de hand van het gewicht en vleugellengte. Tevens vonden we in de kast geen muizen maar een voorraad dode mussen. Wel

opmerkelijk en een teken dat er onvoldoende muizen beschikbaar waren. Ook kwamen we een kast tegen waaruit eerst een torenvalk kwam gevlogen en bij controle nog een kerkuil. Blijkbaar hadden ze beide hun zinnen gezet op de accommodatie. Bij de eerste controle werden nog eieren van een torenvalk aangetroffen. Bij een tweede controle bleken deze koud.

We werken met een lijst waardoor we de leeftijd van de jongen kunnen vaststellen. Ook hanteren we een lijst waarop foto's staan van de leeftijdsfases van de kerkuil.

Groeitabel van kerkuilen voor handvleugellengte en gewicht					
Da g	Vleugellengte(cm)	Gewicht(gr)	Da g	Vleugellengte(cm)	Gewicht(gr)
1	13,1	13,5	32	145,5	307,5
2	14,2	17	33	149,8	308,3
3	15,4	21,2	34	156,0	302,0
4	17,6	23,5	35	161,0	318,0
5	18,8	31,8	36	162,3	319,7
6	19,3	36,4	37	170,5	312,7
7	22,6	52,3	38	175,8	332,7
8	25,3	59,6	39	179,5	334,0
9	28,1	68,4	40	185,5	332,3
10	31	78,1	41	192,3	331,0
11	31,6	92,3	42	193,5	332,5
12	33,6	109,3	43	198,3	325,5
13	19,1	124,8	44	203,8	323,0
14	42,2	142,5	45	207,3	
15	46,9	154	46	211,0	
16	53,4	167,3	47	216,3	
17	57,8	188	48	219,5	
18	63,8	197,5	49	222,8	
19	71,5	207	50	227,0	
20	76,8	218,3	51	230,0	
21	84,3	232	52	233,0	
22	88	235,8	53	237,3	
23	92	238,8	54	240,3	
24	99,3	257,3	55	244,8	
25	105,3	258,8	56	247,5	
26	111,3	270,3	57	251,0	
27	117,8	272,3	58	252,3	
28	122,8	301,3	59	256,0	
29	129,3	297	60	260,0	
30	134,8	296,3	61		
31	142,7	305,7	62	261,7	

Eieren (gem. afmeting 39 x 31 mm).

Jonge kerkuil van 1 dag oud (N0).

Jongen van 1-13 dagen oud (N1).
© André Eijkenaar

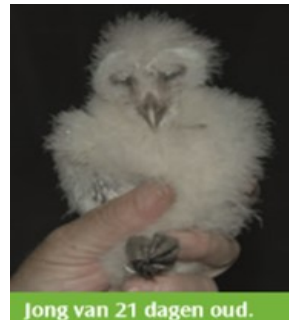
Jongen van een paar dagen oud (N1). © André Eijkenaar

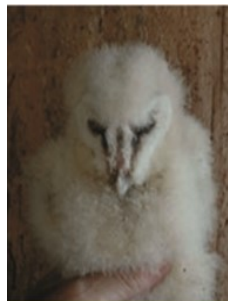
Jong van 34 dagen oud.

Jong van 19 dagen oud.

Jong van 21 dagen oud.

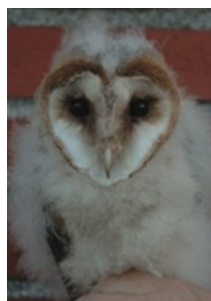
Jong van 28 dagen oud.

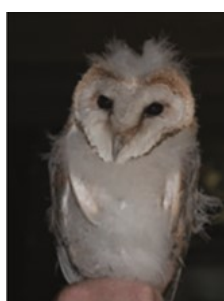
Jong van 38 dagen oud.

Jong van 42 dagen oud.

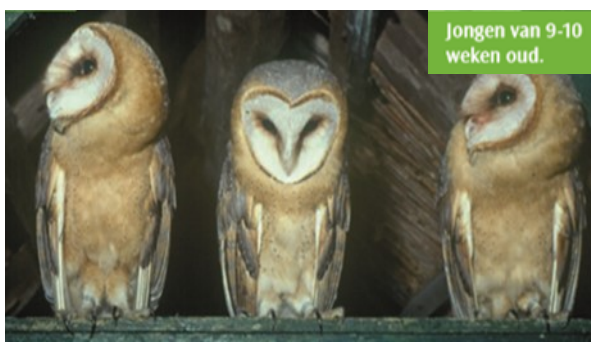
Jong van 44 dagen oud.

Jong van 50 dagen oud.

Jong van 64 dagen oud.

Jongen van 9-10 weken oud.

Slagpennen eindigen in een "kwastje" van dons (19 dagen oud). © Johan de Jong

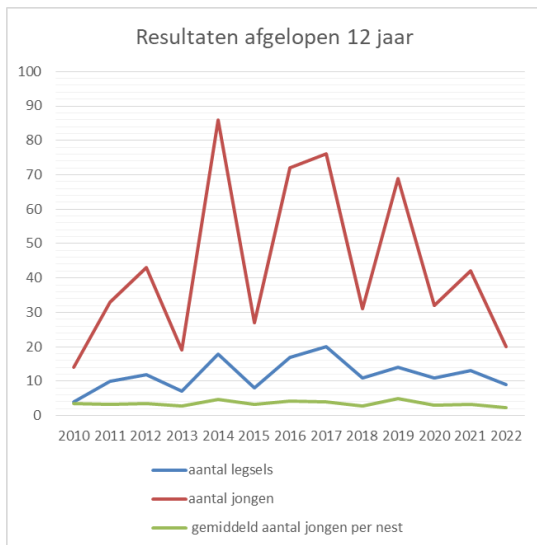
Vleugel van jong van 38 dagen oud (N6).

Vleugel van jong van 44 dagen oud (N6).

Een overzicht van het resultaat van de afgelopen 12 jaar

Jaar	aantal legsels	aantal jongen	gemiddeld aantal jongen per nest
2010	4	14	3,50
2011	10	33	3,30
2012	12	43	3,58
2013	7	19	2,71
2014	18	86	4,78
2015	8	27	3,38
2016	17	72	4,24
2017	20	76	4,00
2018	11	31	2,81
2019	14	69	4,92
2020	11	32	2,99
2021	13	42	3,23
2022	9	20	2,22

Duidelijk te zien in de grafiek is de wisseling per jaar. Dit is bij de kerkuilen erg afhankelijk van het aantal muizen dat beschikbaar is. Minder muizen, minder eieren, dus minder jongen.

16 kerkuilenkasten ten zuiden van de N35 – 2022

Wij gingen 30 mei vol goede moed op pad voor de eerste ronde. Het is altijd weer spannend om te zien wat we in de kasten tegenkomen.

Vijf keer vloog er een kerkuil af. In één kast lagen drie eieren en één pas geboren jong, dus snel het luikje weer dicht. In een andere kast troffen we vijf hele

kleine jongen aan.

En drie keer hadden we te maken met een roester. Dat is een uil die overdag gebruik maakt van de kast, maar geen legsel heeft geproduceerd.

Verder troffen we drie keer eieren aan van holenduiven die ook graag gebruik maken van de kasten. Een heel mager resultaat.

De tweede ronde hebben we gedaan op 27 juni.

De kasten hangen allemaal op particuliere terrein. En bij de meeste eigenaren ontmoeten we altijd veel enthousiasme. We gaan vaak met z'n drieën en soms zoals deze keer met vier en Albert Stevens gaat mee als gecertificeerd ringer. We maken ook altijd een afspraak voor het tijdstip van bezoek.

We zijn naar de Gemeentewerf gegaan en konden we twee uitjes ringen. Gelukkig ontmoeten we op deze plek elk jaar een enthousiaste groep mensen, die graag wil meekijken naar het ringgebeuren. Maar al met al een heel teleurstellend kerkui-
lenjaar.

De werkgroep heeft zich net als voorgaande jaren ook beziggehouden met het maken van nieuwe nestkasten ter vervanging van bestaande, in slechte conditie verkerende kasten. Nestkasten werden schoongemaakt en waar nodig gerepareerd. We gaan ook een nieuwe manier uitproberen om predatie te voorkomen. Dit willen we gaan doen met oude antenne schotels.

Ook overleg met en informatie geven aan kasteigenaren is een belangrijk deel van ons werk: alles hangt af van een goede verstandhouding en samenwerking.

Namens de kerkuil werkgroep
Marijke Hegeman, Johan Kroese, Wim Kulsdom,
Frits Bosman, Douwe Slot, Hans Vlietstra,
Jan Brinkman, Henny Timmer en Jos Wennemers.

Werkgroepen	Coördinatoren	Email	Telefoon (0548)
Cursussen	Ton Kappert	tonkappert52@gmail.com	610237
Geologie	vacant		
	Info: Willem Zuethoff	billyzet@planet.nl	654909
Heemtuin	vacant		
Jeugd natuurclub	Marian Torenbeek	mariantorenbeek@gmail.com	06-15606175
Natuurlijk puur		natuurlijkpuur@outlook.com	
Aan te vragen excursies	Hanneke van Schooten	hannekevanschooten@hotmail.com. tel. 615930 of 06-17891557	
Paddenstoelen	Gerard ten Have	gerardtenhave@hotmail.com	06-12434549
Planten	Marianne Verhoeven	marianneverhoeven@xs4all.nl	
	0548-625588 of 06-30876525		
Trolleys	vacant		
	Eric Ruiters (SBB)		750445
Vogels	Anton van Beek	anton.van.beek@planet.nl	363799
Vrijwillig Natuurbeheer	Gerard Huis in 't Veld	famhuisintveld@hotmail.com	614445
Fotogroep	Otlis Sampimon	ocsampimon@gmail.com	619223
	en mobiel 06-51623392		
	Ton Kappert	tonkappert52@gmail.com	610237
	en mobiel 06 – 28151298		
Reptielen en amfibieën	André Marissen	andremarissen@hotmail.com	617736
<u>Overige activiteiten</u>			
CNME	Steffie Vlugter en Annelied Bugel -donderdagmiddag geopend.		
	cnmehellendoorn@gmail.com		06-10420954
Publiciteit	Anny Alferink, annyalferink@gmail.com		610237
Facebook	Marijke Hegeman—Schipper	hegeman.schippers@home.nl	
Website	www.ivn.nl/afdeling/hellendoorn-nijverdal		
	webmaster: Ton Kappert	tonkappert52@gmail.com	610237
<u>Vertrouwenspersonen</u>			
Anny Alferink	annyalferink@gmail.com		610237
Gerard Huis in 't Veld	famhuisintveld@hotmail.com		614445

Jaarverslagen 2022 van
IVN Hellendoorn-Nijverdal